

Dějiny výtvarné kultury

Maturitní témata pro školní rok 2026/2027

- 1. Paleolit** – původ, význam a funkce umění, vývoj společnosti, náboženských představ a umění; charakteristické znaky jeskynních maleb, plastiky, pravěkých nástrojů, nářadí a ozdob, používané materiály; naleziště ve světě i v České republice.
Mezolit, neolit – vývoj životních podmínek, společnosti, náboženských představ a umění, charakter. znaky architektury – megalitické stavby, obydlí, charakter. znaky a materiály sochařství; keramika – tvary, dekorace. Naleziště ve světě i v České republice
- 2. Egypt** – vývoj jednotlivých říší; vývoj životních podmínek, společností, náboženských představ a umění (písmo); významná kulturní centra; charakteristické znaky architektury (chrám, mastaba, pyramida, skalní hroby), sochařství, malířství a užité umění (šperk keramika, rituální předměty), významná naleziště, náměty materiály a techniky egyptského umění
- 3. Mezopotámie** – vztah vývoje životních podmínek, společnosti náboženských představ a umění, lokalizace významných center; charakteristické znaky architektury (chrám, zikkurat, palác, opevnění, městský dům), sochařství, malířství a užitého umění (šperk, keramika, tabulky, pečetní válečky (významná naleziště; náměty, materiály a techniky mezopotamského umění)
- 4. Kréta, Mykény** – vývoj životních podmínek, společnosti, myšlení a umění; významná kulturní centra; charakteristické znaky architektury, malířství sochařství, užitého umění; náměty, materiály a techniky umění; porovnání charakteristických znaků umění.
- 5. Řecko** – období archaické, klasické a helenistické; vývoj společnosti, myšlení a umění; významná kulturní centra; řecká mytologie; jednotlivé typy architektury, jejich tvary a články, vývoj; charakteristické znaky řeckého užitého umění, náměty materiály a techniky, vývoj řeckého sochařství, významné osobnosti řeckého umění.

6. Etruskové a římské umění – Etruskové, periodizace vývoje v oblasti; životní podmínky, společnost, myšlení a umění; významná kulturní centra; charakteristické znaky etruské architektury (pohřební, užitkové a světské stavby); sochařství, malířství a užitého umění (keramika, bronz, náměty, materiály a techniky etruského umění)

Řím – životní podmínky, společnost, myšlení a umění, kulturní centra; římská mytologie, charakteristické znaky římské architektury (veřejné, technické, oslavné a náboženské stavby, urbanismus); charakteristické znaky a významné projevy římského sochařství a malířství; náměty materiály a techniky; památky římského umění.

7. Byzantské umění, křesťanská antika, islámské umění – časové zařazení a lokalizace, ideové rozdíly mezi pohanstvím, křesťanstvím a islámem; základní historické události a jejich souvislosti; křesťanské symboly, ikonografie a názvosloví; charakteristické znaky a projevy architektury (bazilika, centrála, mešita), charakter. znaky a projevy umění; náměty, materiály, techniky a způsoby zobrazování; nejvýznamnější památky.

8. Umění raného středověku, románské umění v Čechách a v Evropě – časové vymezení; základní historické události a jejich souvislosti v Evropě i na našem území; **předkarolínské období, karolínská renesance, otonské období**; charakteristické znaky a projevy umění, náměty, materiály a techniky; umění raného středověku, významné umělecké památky a centra;
románské umění – časové a lokální vymezení; charakter znaky románské architektury, sochařství, malířství; znaky a projevy světského a sakrálního umění; náměty, materiály a techniky románského umění; vývoj románs. umění na našem území a jeho projevy; významné umělecké památky románs. umění.

9. Gotika v Evropě - časové a lokální vymezení; základní historické události a jejich souvislosti v Evropě; významná kulturní centra gotického umění; charakteristické znaky a projevy gotického umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; znaky a projevy světského a sakrálního umění; charakteristické znaky a projevy gotického umění v jednotlivých lokalitách; náměty, materiály a techniky gotického umění; významné osobnosti doby; vývoj gotického umění a jeho projevy; významné umělecké památky a centra;

- 10. Gotika v Čechách** – časové vymezení, periodizace; historické události a jejich souvislosti, kulturní souvislosti doby; významná kulturní centra a panovníci; charakteristické znaky a projevy gotického umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; znaky a projevy světského a sakrálního umění; náměty, materiály a techniky gotického umění; významné osobnosti doby; významné osobnosti doby; vývoj a znaky gotického umění na našem území a jeho projevy; významná umělecká centra a památky.
- 11. Renaissance v Evropě** - časové a lokální vymezení; základní historické události a jejich souvislosti v Evropě; kulturní souvislosti doby; změny životního stylu; významná kulturní centra; charakteristické znaky a projevy renesančního umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; charakteristické znaky a projevy renesančního umění v jednotlivých lokalitách (Itálie, zaalpské země); charakteristické znaky, dílo a přínos významných osobností renesančního umění; vývoj renes. umění, znaky a projevy světského a sakrálního renes. umění; významná umělecká centra a památky.
- 12. Renaissance v Čechách, manýrismus** (Evropa, Čechy) – časové vymezení renesančního a manýristického umění; historické události; kulturní souvislosti doby; změny životního stylu; charakteristické znaky a projevy renesančního umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; významné osobnosti české renesance a českého a světového manýrismu; vývoj renes. umění, znaky a projevy světského a sakrálního renes. umění; významná umělecká centra a památky.
- 13. Baroko v Evropě** - časové a lokální vymezení; historické události doby a jejich souvislosti v Evropě; kulturní souvislosti doby; významná kulturní centra barokního umění; charakteristické znaky a projevy barokního umění v architektuře sochařství, malířství a uměleckém řemesle; charakteristické znaky a projevy barokního umění v jednotlivých lokalitách (katolické / protestantské země); významné osobnosti a jeho dílo.
- 14. Baroko v Čechách** - časové vymezení barokního umění; historické události a jejich souvislosti v Evropě a na našem území; charakteristické znaky a projevy barokního umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; významná umělecká centra, památky a osobnosti působící v Čechách a na Moravě.

- 15. Rokoko a klasicismus** - časové a lokální vymezení umění rokoka a klasicismu; historické události; kulturní souvislosti doby a jejich souvislosti ve světě i na našem území; významná kulturní centra; charakteristické znaky a projevy umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; porovnání charakteristických znaků a projevů umění rokoka a klasicismu; dílo a přínos významných osobností, individuální přístupy v dílech výrazných osobností; náměty, materiály a techniky umění rokoka a klasicismu (empír); významné památky.
- 16. Romantismus, realismus, historismus, generace Národního divadla** – časové vymezení; historické a kulturní události doby a jejich souvislosti ve světě i na našem území; významná kulturní centra; charakteristické znaky a projevy umění v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; projevy umění romantismu, realismu a historismu; doba národního obrození v Čechách; stavba Národního divadla, významní umělci; charakteristické znaky a projevy historizujících slohů; přístupy v dílech významných osobností romantismu a historismu v Evropě; náměty, materiály a techniky umění; významné památky.
- 17. Impresionismus a postimpresionismus** – historické a kulturní souvislosti doby; významná kulturní centra impresionismu; charakter. znaky a projevy (atmosféra krajiny, světlo v obraze, systém barevné skladby) v malířství a sochařství; individuální přístupy a východiska v dílech významných osobností impresionismu; náměty, materiály a techniky postimpresionismu; přínos významných osobností impresionismu.
- 18. Symbolismus a secese** - historické a kulturní souvislosti doby; významná kulturní centra symbolismu a secese; charakteristické znaky a projevy symbolismu a secese v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; charakteristické znaky; náměty, materiály a techniky symbolismu a secese; dílo a přínos významných osobností symbolismu a secese; význam symbolismu a secese pro další vývoj umění; významné umělecké památky symbolismu a secese.
- 19. Fauvismus, expresionismus, počátky abstraktní malby** – orfismus, neoplasticismus, suprematismus, metafyzická malba, historické a kulturní souvislosti událostí první pol.20.století; charakteristické znaky a projevy fauvismu, expresionismu a abstraktní malby, umělecká východiska tvorby, inspirační zdroje, umělecké skupiny, projevy a individuální přístupy v dílech výrazných osobností; náměty, materiály a techniky; přínos významných osobností.

20. Kubismus, futurismus, surrealismus, dadaismus - historické a kulturní souvislosti doby; charakteristické znaky a projevy směrů; umělecká východiska tvorby, inspirační zdroje, umělecké osobnosti, vývojové fáze, přístupy v dílech výrazných osobností; materiály a techniky; charakteristické znaky a projevy v architektuře, sochařství, malířství a uměleckém řemesle; přínos a význam českého kubismu, jeho osobnosti a památky.